

"การแสดงโขนในประเทศไทย" ขึ้นทะเบียนมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ครั้งแรกของประเทศไทย

เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2561 ณ กรุงพอร์ตหลุยส์ สาธารณรัฐมอริเชียส คณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Intergovernmental Committee for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage – ICS-ICH) ได้มีมติให้ขึ้นทะเบียน “การแสดงโขนในประเทศไทย” ในบัญชีรายชื่อตัวแทนมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้แห่งมวลมนุษยชาติ (Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity - RL) โดยถือเป็นการขึ้นทะเบียนมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ครั้งแรกของไทย

ไทยเข้าเป็นภาคีสัญญาวา่ด้วยการสงวนรักษามรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage หรืออนุสัญญา UNESCO ค.ศ. 2003) ตั้งแต่ปี 2559 ซึ่งปัจจุบันมีรัฐภาคีจำนวน 178 ประเทศ โดยอนุสัญญาฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อสงวนรักษาแนวปฏิบัติการแสดงออก ความรู้และทักษะที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (ICH) ของชุมชนหรือกลุ่มคน โดยต้องการสร้างความตระหนักตั้งแต่ในระดับท้องถิ่นจนถึงสากลถึงความสำคัญของ ICH และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการสงวนรักษา ทั้งนี้ ICH สามารถอยู่ในรูปแบบการแสดงออกทางวาจาและภาษา การแสดงศิลปะ แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีทางศาสนา เทศกาลเฉลิมฉลอง และงานฝีมือ

ก่อนหน้านี้ เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2561 คณะกรรมการฯ ได้มีมติให้ขึ้นทะเบียน “การแสดงโขน Wat Svay Andet (Lkhon Khol Wat Svay Andet)” ในบัญชีรายชื่อมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ที่ต้องการการสงวนรักษาเร่งด่วน (List of Intangible Cultural Heritage in Need of Urgent Safeguarding - USL) การขึ้นทะเบียนการแสดงโขนที่เสนอโดยไทยและกัมพูชาดังกล่าว ไม่ถือเป็นการขึ้นทะเบียนซ้ำซ้อนกัน เนื่องจากการแสดงโขนทั้งสองรายการต่างมีแบบแผนและเอกลักษณ์ของตนเอง อีกทั้งการขึ้นทะเบียนมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ไม่มีวัตถุประสงค์ในการแสดงความเป็นเจ้าของหรือจดลิขสิทธิ์ แต่เป็นความภาคภูมิใจของประเทศที่เสนอให้ขึ้นทะเบียน ทั้งนี้ หลายประเทศก็ได้ขึ้นทะเบียนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันมาแล้ว ไม่ว่าจะเสนอให้ขึ้นทะเบียนแยกกันหรือควบคู่กัน อาทิ ในการประชุมคณะกรรมการฯ

ครั้งนี้ เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ได้ตัดสินใจเสนอขึ้นทะเบียนมวยปล้ำรูปแบบเกาหลี (Ssirum หรือ Ssireum) ร่วมกัน ซึ่งยูเนสโกได้ชูเป็นตัวอย่างของความร่วมมือทางวัฒนธรรมที่จะนำมาสู่สันติภาพ

คณะผู้แทนไทยจากกระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งได้เข้าร่วมการประชุมดังกล่าว ได้ร่วมแสดงความยินดีกับคณะผู้แทนกัมพูชา นำโดยนาง Sackona PHOEURNG รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมและวิจิตรศิลป์ของกัมพูชาในโอกาสที่การแสดงโขน Wat Svay Andet ได้รับการขึ้นทะเบียนฯ และคณะผู้แทนกัมพูชาก็ได้แสดงความยินดีสำหรับการขึ้นทะเบียนฯ การแสดงโขนในประเทศไทย ต่อผู้แทนไทยเช่นกัน

- Press Release -

“Khon Masked Dance Drama in Thailand” Inscribed on the Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity

On 29 November 2018, in Port Louis, the Republic of Mauritius, the Intergovernmental Committee for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage (ICS-ICH) decided to inscribe “Khon Masked Dance Drama in Thailand” on the Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity (RL). This is its first inscription since Thailand has ratified the Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage or 2003 UNESCO Convention.

Thailand has become a party to the Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage since 2016. With 178 States Parties, the Convention’s purposes are to safeguard practices, expressions, knowledge and skills which are recognized as intangible cultural heritage of a community, a group of people or individuals. The inscription helps raise awareness at the local, national and international levels on the importance of the intangible cultural heritage and encourages international cooperation in safeguarding intangible cultural heritage which can be in the domains of oral traditions and expressions, performing arts, social practices, rituals and festive events, knowledges and practices and traditional craftsmanship.

Earlier on 28 November 2018, the Committee also decided to inscribe “Lkhon Khol Wat Svay Andet” as proposed by Cambodia on the List of Intangible Cultural Heritage in Need of Urgent Safeguarding (USL). Such inscription is a recognition of the practices of Khon and Lkhon Khol, which have their own distinct practice and characteristic. Furthermore, the inscription does not entail the claim of ownership nor copyrights. It is rather the pride of the submitting State. Many countries have decided to jointly submit their file for inscription of the same or similar intangible cultural heritage. At this meeting, the Republic of Korea and the Democratic People’s Republic of Korea decided to join their submission of Ssirum or Ssireum, a traditional Korean Wrestling.

The Thai Delegation comprising representatives from the Ministry of Culture, Ministry of Education and Ministry of Foreign Affairs has congratulated

the Cambodian Delegation led by Mrs. Sackona Phoeurng, Minister of Culture and Fine Arts for the inscription of Lkhon Khol Wat Svay Andet. The Cambodian Delegation also did the same for Thailand's first inscription. The warm congratulatory feelings are mutual.